

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

POMORSKA
IZBA
ROLNICZA

Wyniki

Porejestranych Doświadczeń Odmianowych
w województwie pomorskim

2022

Owies

Szanowni Państwo,

Pomorskie rolnictwo staje się coraz bardziej nowoczesne i konkurencyjne. Dowodem na to są zarówno pomorskie gospodarstwa rolne wyposażone w specjalistyczne maszyny rolnicze, obiekty inwentarskie spełniające standardy dobrostanu zwierząt, jak również przemyślany dobór odmian roślin uprawnych.

Samorząd Województwa Pomorskiego od ponad 18 lat wspiera i finansuje system badań Porejstrowego Doświadczalnictwa Odmianowego, którego celem jest stworzenie listy zalecanych do uprawy odmian roślin uprawnych na obszarze województwa. Właściwy dobór odmian jest, bowiem jednym z najważniejszych czynników decydujących o produktywności roślin uprawnych, zwłaszcza w dobie postępujących zmian klimatycznych. Zaś uzyskanie obiektywnej informacji o wzroście i plonowaniu odmian roślin uprawnych oraz ich reakcji na warunki siedliskowe i zastosowane elementy agrotechniki, przyczynia się do poprawy efektywności uprawy oraz wzrostu dochodów.

Oddając w Państwa ręce publikację z najnowszymi wynikami badań polowych Porejstrowego Doświadczalnictwa Odmianowego mam nadzieję, że będą one pomocne w dokonaniu trafnego wyboru najwartościowszych odmian i przyczynią się do uzyskania optymalnych wyników produkcyjnych i ekonomicznych w gospodarstwach rolnych województwa pomorskiego.

Mieczysław Struk
*Marszałek Województwa
Pomorskiego*

Rozdział 10 Owies *Marek Czarniak*

Uwagi ogólne

Obecnie w Krajowym Rejestrze Odmian prowadzonym przez COBORU w Słupi Wielkiej wpisanych jest 36 odmian owsa jarego, 33 zwyczajnego i 3 nagiego. W województwie pomorskim

na rok 2022 na liście odmian zalecanych znalazły się: Gepard, Kozak, MHR Harem, Refleks i Rambo. W ramach PDO na obszarze naszego województwa założono dwa doświadczenia z owsem w ilości 10 odmian, w PODR w Lubaniu i ZDOO w Wyczechach. Doświadczenia prowadzono na jednym poziomie agrotechnicznym (przeciętnym). Głównym celem prowadzonych pomiarów i obserwacji, na podstawie metodyki opracowanej przez COBORU w Słupi Wielkiej, było określenie plenneści, podatności na choroby i stresy abiotyczne poszczególnych odmian w różnych warunkach klimatycznych.

Różnica w terminie siewu w w/w punktach doświadczalnych wynosiła 8 dni, wcześniej założono doświadczenie w Wyczechach (23.03), później w Lubaniu (31.03). Wcześniejszy siew sprzyja wytworzeniu bardziej rozbudowanego systemu korzeniowego poprawiającego tolerancję na niedobory wody oraz znaczne wahania temperatur w tym okresie.

Wyniki doświadczeń

W obu lokalizacjach osiągnięto plon na podobnym poziomie. Średni plon z doświadczenia różnił się w miejscowościach o 100 kg. Najwyższe plony w PODR w Lubaniu wykazały odmiany: Gepard i Poker, natomiast w ZDOO w Wyczechach: Rambo i Kozak.

Największą masę 1000 nasion posiadały odmiany Magellan i Wulkan. W ZDOO w Wyczechach zaobserwowano mączniaka prawdziwego, helmintosporiozę oraz rdzę wieńcową, natomiast w PODR w Lubaniu nie zaobserwowano presji ze strony chorób grzybowych.

Ważnym parametrem owsa jest udział łuski w plonie ziarna u odmian oplewionych. W tym roku najwięcej łuski posiadały odmiany Poker i Magellan.

W obu punktach doświadczalnych zbiorów doświadczenia z owsem wykonano tego samego dnia tj. 18.08.2022r. Doświadczenia należy uznać za udane.

Tabela 1 Owies. Odmiany badane. Rok zbioru: 2022

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do KR	Rok włączenia do LOZ	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4
1	Gepard	2021	2022 ^R	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
2	Kozak	2017	2018	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
3	Rambo	2020	2021	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
4	Refleks	2019	2021	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
5	MHR Harem	2020	2021	Małopolska Hodowla Roślin Spółka z o.o. ul. Zbożowa 4, 30-002 Kraków
6	Panteon	2020		Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
7	Poker	2020		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, 64-000 Kościan
8	Wulkan	2021		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
9	Adorator	2022		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
10	Magellan	2022		Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec

Kol. 2 i 4 – według „Listy odmian roślin rolniczych wpisanych do krajowego rejestru w Polsce” COBORU Słupia Wielka 2022

^R- odmiana wstępnie rekomendowana

Tabela 2 Owies. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2022

Miejscowość	Lubań*	Wyczechy
Powiat	Kościerzyna	Człuchów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	zbożowo - pastewny słaby	żytni bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby	V	IIIa
pH gleby w KCl	5,8	7,3
Przedplon	ziemniak	rzepak ozimy
Data siewu (dzień, m-c, rok)	31.03.2022	23.03.2022
Obsada nasion (szt./m ²)	500	450
Data zbioru (dzień, m-c, rok)	18.08.2022	18.08.2022
Nawożenie mineralne		
N (kg/ha)	142	105
P ₂ O ₅ (kg/ha)	30	55
K ₂ O (kg/ha)	50	65
Środki ochrony roślin		
Herbicyd (nazwa, dawka/ha)	Chwastox Nowy Trio 390 SL – 1,5 l/ha	Gold 450 EC – 1,2 l/ha
Insektycyd (nazwa, dawka/ha)	-	-

*Badania finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa Pomorskiego

Tabela 3 Owies. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2022

Lp.	Cecha	Lubań*	Wyczechy
1	Termin wiechowania (dzień, m-c, rok)	13.06.2022	13.06.2022
2	Termin dojrzałości woskowej (dzień, m-c, rok)	27.07.2022	15.07.2022
3	Wysokość roślin(cm)	89,5	90,8
4	Wyleganie roślin w fazie dojrzałości mlecznej (skala 9 ^o)	8,90	9,00
5	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9 ^o)	6,67	8,80
6	Porażenie przez choroby (skala 9 ^o)		
	mączniak prawdziwy	9,00	6,10
	helintosporioza	9,00	6,60
	rdza wieńcowa (koronowa)	9,00	6,20
	septorioza liści	9,00	9,00
7	Masa 1000 ziaren(g)	40,5	48,2
8	Udział łuski (%)	19,8	22,5
9	Średni plon z doświadczenia (dt/ha)	64,3	63,3

Średnie wyniki z doświadczeń

*Badania finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa Pomorskiego

Tabela 4 Owies. Plon ziarna odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2022

Lp.	Odmiana	Lubań *	Wyczechy
	Wzorzec (dt/ha)	70,5	69,4
1	Gepard	103	95,4
2	Kozak	98,5	99,3
3	Rambo	98,1	105
4	Refleks	101	97,9
5	MHR Harem	62,8	77,6
6	Panteon	96,7	94,9
7	Poker	103	97,7
8	Wulkan	94,3	85,3
9	Adorator	60,7	65,0
10	Magellan	93,9	93,4

Wzorzec: Gepard, Kozak, Rambo

*Badania finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa Pomorskiego

Tabela 5 Owies. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2022, 2021, 2020

Lp.	Odmiana	2020	2021	2022	2021-2022	2020-2022
Wzorzec (dt z ha)		62,4	44,9	69,98	57,4	59,1
1	Gepard		103	99,4	101	
2	Kozak	104	99,4	98,9	99,2	101
3	Rambo	100	108	102	105	103
4	Refleks	97,0	104	99,2	102	100
5	MHR Harem	80,0	70,2	70,2	70,2	73,5
6	Panteon	77,0	100	95,8	97,9	90,9
7	Poker	89,0	99,5	100	99,9	96,3
8	Wulkan		95,3	89,8	92,6	
9	Adorator			62,8		
10	Magellan			93,6		

Wzorzec 2020/ 2021: Agent, Kozak, Rambo

Wzorzec 2022: Gepard, Kozak, Rambo

Tabela 6 Owies. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (skala 9°). Lata zbioru: 2021, 2022

Lp.	Odmiana	Mączniak		Helminthosporioza		Rdza wieńcowa (Koronowa)		Septorioza liści	
		2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Średnia (skala 9°)		9,00	7,57	8,30	7,86	8,30	7,64	9,00	9,00
1	Gepard	9,00	7,50	8,30	7,50	8,30	8,00	9,00	9,00
2	Kozak	9,00	7,50	8,50	8,00	8,30	8,00	9,00	9,00
3	Rambo	9,00	7,50	8,30	8,00	8,30	7,50	9,00	9,00
4	Refleks	9,00	8,50	8,20	7,50	8,00	7,50	9,00	9,00
5	MHR Harem	9,00	8,00	8,00	8,50	8,30	8,50	9,00	9,00
6	Panteon	9,00	6,50	8,30	8,00	8,50	7,00	9,00	9,00
7	Poker	9,00	7,50	7,80	7,50	8,00	7,00	9,00	9,00
8	Wulkan	9,00	8,00	8,50	7,50	8,30	6,50	9,00	9,00
9	Adorator	9,00	7,50	8,50	7,50	8,30	8,00	9,00	9,00
10	Magellan		7,00		8,00		8,00		9,00

Wzorzec 2021: Agent, Kozak, Rambo

Wzorzec 2022: Gepard, Kozak, Rambo

Wyższa wartość oceny odmian oznacza ocenę korzystniejszą

Tabela 7 Owies. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (skala 9°). Lata zbioru: 2021, 2022

Lp.	Odmiana	Lata badań	Wyleganie (skala 9 ^o)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)		Udział łuski (%)	
			w fazie dojrzałości mleczej		przed zbiorem		2021	2022	2021	2022	2021	2022
			2021	2022	2021	2022						
Średnia			8,90	8,93	7,90	7,81	80,0	90,1	46,9	43,9	22,4	22,3
1	Gepard	2	9,00	9,00	7,70	7,84	72,7	92,8	47,2	44,3	23,5	25,3
2	Kozak	6	8,50	8,50	7,50	8,00	87,3	97,7	47,6	45,9	22,2	23,6
3	Rambo	3	9,00	9,00	8,00	7,50	81,2	88,0	48,5	45,0	21,6	22,3
4	Refleks	4	8,50	9,00	7,50	7,84	81,7	89,7	43,1	43,6	24,0	23,4
5	MHR Harem	3	9,00	9,00	8,00	8,17	74,2	80,3	40,5	39,7	8,30	5,5
6	Panteon	3	9,00	9,00	8,00	7,34	81,8	90,2	46,7	44,2	33,2	25,6
7	Poker	3	9,00	9,00	7,80	8,00	76,5	91,8	43,8	44,4	22,5	30,5
8	Wulkan	2	9,00	9,00	8,00	8,00	80,0	89,0	46,1	47,1	25,0	26,3
9	Adorator	1		9,00		7,50		93,5		42,2		2,80
10	Magellan	1		9,00		7,17		88,5		47,6		25,9

Wzorzec 2021: Agent, Kozak, Rambo

Wzorzec 2022: Gepard, Kozak, Rambo

Wyższa wartość oceny odmian oznacza ocenę korzystniejszą

**Charakterystyka odmian owsa zwyczajnego i nagiego
wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2022
(Lista Opisowa Odmian Roślin Rolniczych 2022 COBORU mgr inż. K. Drążkiewicz)**

Owies zwyczajny

Magellan (d. NORD 17/115)

Odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską duży.

Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa, helmintosporiozę i septoriozę liści – średnia. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski duży, masa 1000 ziaren dość duża, zawartość białka mała.

Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

Reprezentant hodowcy: Saaten-Union Polska sp. z o.o.

Owies nagi

Adorator (d. STH 12618)

Odmiana owsa nagiego, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską i bez łuski na poziomie odmiany Siwek.

Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa, helmintosporiozę i septoriozę liści – średnia. Rośliny o średniej wysokości, o średniej odporności na wyleganie. Termin wiechowania dość wczesny i dojrzewania średni. Udział łuski na poziomie odmiany Siwek. Masa 1000 ziaren, zawartość białka większe niż u odmiany Siwek.

Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Hodowca: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR